

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

HOTĂRÂRE

cu privire la contestația depusă de

Irina Iacub

împotriva hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii

(evaluarea externă conform Legii nr. 65/2023)

(Dosarul nr. 3-13/24

Nr. PIGD 2-24070981-44420-01-3-01072024-1)

Relația dintre Codul administrativ și Legea nr. 65/2023; Inversarea sarcinii probațiunii în cadrul evaluării externe; Cazurile în care CSJ poate admite contestația; Credibilitatea poziției reclamantului privind luarea împrumuturilor de la rude pentru procurarea unui apartament; Admisibilitatea aplicării indicelui cheltuielilor de consum al populației, sau a unui indice mai mic, în cadrul evaluării externe.

16 august 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică contestația depusă de Irina Iacob împotriva hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Vladislav Gribincea,

Stella Bleșceaga, *judecători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Irina Iacob (reclamanta) este doctor în drept, conferențiar universitar și, din anul 2012, activează la Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată. Din iunie 2014, ea este avocat.

2. La 10 mai 2023, reclamanta s-a înscris în concursul pentru funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție (CSJ). Pentru a fi admis la acest concurs, candidatul urmează să promoveze evaluarea prevăzută de [Legea nr. 65/2023](#) privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție (Legea nr. 65).

3. La 02 aprilie 2024, Comisia Vetting (Comisia) a recomandat Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) ca reclamanta să nu promoveze evaluarea, pe motiv de lipsă de integritate financiară. La 07 mai 2024, CSM a acceptat raportul Comisiei și a constatat nepromovarea evaluării de către reclamant.

4. La 14 mai 2024, Iacob Irina a contestat hotărârea CSM la CSJ și solicită constatarea caracterului ilegal și neîntemeiat al hotărârii CSM și a Raportului Comisiei, constatarea vătămării dreptului la respectarea vieții private și de familie, constatarea restrângerii dreptului la administrare, anularea hotărârii CSM și dispunerea reevaluării sale de către CSM. Reclamanta mai solicită obligarea CSM să dezmință informația defăimătoare răspândită printr-un mesaj public, inclusiv să expedieze un mesaj Uniunii Avocaților și Institutului de Științe Penale și Criminologie Aplicată în care să fie recunoscute erorile de procedură și abaterile admise, precum și aducerea scuzelor pentru lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale prin defăimare. Cererea de chemare în judecată este depusă împotriva CSM, iar Comisia figurează în cerere ca persoană terță.

5. Conform art. 18 alin. (2) al Legii nr. 65/2023, contestația ține de competența CSJ și este examinată de un complet din trei judecători care au promovat evaluarea prevăzută de Legea nr. 65/2023 și nu au activat în cadrul CSJ până la 31 decembrie 2022. Cauza a fost distribuită pentru examinare completului compus din judecătorii Stela Procopciuc, Stella Bleșceaga și Diana Stănilă. Din cauza aflării Diane Stănilă în concediu, ultima a fost substituită de judecătorul supleant Vladislav Gribincea.

6. La 30 iulie 2024, CSM și Comisia au depus referințe la contestație.

7. CSJ a convocat părțile în [ședință la 05 august 2024](#). Reclamanta a pledat singură cauza în fața CSJ. CSM a solicitat examinarea cauzei în lipsă. Comisia a fost reprezentată de către avocații Daniel Cobzac și Carolina Chebeș.

ÎN FAPT

a. Evaluarea externă a reclamantului de către Comisie

8. „În vederea asigurării integrității judecătorilor CSJ și a sporirii încrederii societății în activitatea acestora și în sistemul justiției”, la 30 martie 2023, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat [Legea nr. 65](#). Conform acestei legi, toți judecătorii CSJ și candidații pentru funcția de judecător al CSJ sunt supuși evaluării externe. Este evaluată integritatea etică și financiară a acestora. Evaluarea începe cu solicitarea Comisiei adresată candidatului să depună Comisiei declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani, un chestionar de etică și o declarație despre persoanele apropiate care activează sau au activat în ultimii cinci ani în sistemul judecătoresc, al procuraturii și în serviciul public.

9. La 24 august 2023, Comisia a solicitat reclamantei completarea declarațiilor și a chestionarului menționate în paragraful precedent. Acestea au fost prezentate Comisiei la 02 septembrie 2023.

10. Având în vedere că evaluarea reclamantei a început în anul 2023, criteriul prevăzut de art. 11 alin. (3) lit. a) (justificarea averii) a fost evaluat pentru perioada 2011-2022, iar pragul averii nejustificate peste care se consideră că persoana nu a promovat evaluarea a fost stabilit conform salariului mediu lunar prognozat pe economie din anul 2023. În anul 2023, acesta a fost de 11.700 de lei, iar pragul de nepromovare în cazul reclamantei a fost de 234.000 de lei.

11. La 10 noiembrie 2023, Comisia a solicitat reclamantei clarificări cu privire la unele aspecte și prezentarea informațiilor suplimentare. Ea a răspuns în termenul oferit. La 30 noiembrie 2023, Comisia a solicitat reclamantei să prezinte informații suplimentare. Reclamanta a răspuns în termen și de această dată.

12. La 05 ianuarie 2024, Comisia i-a comunicat reclamantei că ea are dubii în ceea ce privește integritatea financiară și ea a fost invitată la audiere la 17 ianuarie 2024. La 05 ianuarie 2024, reclamanta a solicitat desfășurarea audierii în ședință închisă, cerință care a fost respinsă de către Comisie.

13. La 17 ianuarie 2024, reclamanta a fost [audiat de către Comisie](#) în ședință publică. Reclamanta a confirmat la ședință că răspunsurile din chestionarul de etică din 02 septembrie 2023 sunt corecte și nu are corectări la el.

14. La 02 aprilie 2024, cu majoritatea de voturi, Comisia [a aprobat raportul](#) de evaluare în privința reclamantei. Comisia a constatat că cheltuielile reclamantei pentru perioada evaluării depășeau pragul de promovare (234.000 de lei) și a recomandat CSM nepromovarea evaluării reclamantei în conformitate cu criteriul stabilit de art. 11 alin. (3) lit. a) Legea 65.

15. Potrivit raportului, reclamanta a avut următorul sold negativ:

Anul	Venit (MDL)	Cheltuieli (MDL)		Sold negativ (MDL)
		Total	CCP ¹	
2011	1.403	62.527	51.250	- 61.124
2012	9.290	56.165	56.165	- 46.875
2013	19.298	65.688	65.688	- 46.390
2014	38.935	67.296	66.096	- 28.361
2015	55.694	108.131	105.941	- 52.437
2016	54.667	105.329	102.139	- 50.662
2017	61.074	108.017	106.949	- 46.943
2018	72.680	121.469	121.469	- 48.788
2019	117.961	142.085	142.085	- 24.124
2020	293.376	663.652	148.325	- 320.276
2021	155.435	185.467	121.622	- 30.032
2022	145.934	161.456	147.823	- 15.522
Total sold negativ				- 821.534

16. Comisia a conchis că, cel mai probabil, în anul 2020, reclamanta nu a împrumutat de la sora sa 15.000 de euro pentru procurarea apartamentului, așa cum pretinde. Această sumă este mai mare decât tot venitul net obținut până la procurarea apartamentului de către sora sa, care avea și ea trei copii minori. Sora de asemenea oferea sprijin financiar părinților săi pensionari. Împrumutul nu a fost documentat, iar, după obținerea acestuia, reclamanta nu a restituit nimic din acesta. Comisia de asemenea nu a acceptat poziția reclamantei că alți 2.000 de euro folosiți pentru procurarea apartamentului au fost împrumutați de la alte rude, deoarece reclamanta nu a prezentat documente confirmative în acest sens.

17. Reclamanta a susținut că produsele alimentare erau asigurate în mare parte de către părinții săi și că ea nu consumă alcool și nu fumează. Ea a susținut, fără a prezenta calcule concrete, că familia sa a cheltuit în anii 2011-2018 doar 53-58% din CCP, în perioada 2019-2021 - 65%, iar în anul 2022 - 85%. Potrivit reclamantei, aplicând cota mai redusă a CCP, soldul negativ total ar fi fost de 215.241 de lei. Comisia a respins argumentul că cheltuielile de consum ale familiei reclamantei au fost mult mai mici decât CCP, menționand că, în anii 2011-2014 și 2016, CCP era mai mic decât minimumul de existență, care semnifică un grad de sărăcie extremă.

¹ Cheltuielile de Consum ale Populației, conform datelor Biroului Național de Statistică

18. Comisia a identificat mai multe circumstanțe din care ar rezulta că, cel mai probabil, gospodăria Irinei Iacob a beneficiat și de alte venituri decât cele oficiale. Spre exemplu în anul 2011, venitul lui net oficial a constituit 1.403 de lei, pe când doar cheltuielile pentru serviciile de telefonie au constituit 1.570 de lei, fiind greu de imaginat pentru Comisie că o persoană cheltuie pentru telefonie mai mult decât venitul anual al familiei sale. Comisia a mai evidențiat că utilizarea și întreținerea a două automobile pare a fi inconsecventă cu afirmația că în anul 2011 gospodăria reclamantei a avut un venit net de doar 1.403 de lei. Mai mult, în 2011, familia reclamantei a reușit să ramburseze și împrumuturi de 11.277 de lei.

19. Luând în considerare că reclamanta a beneficiat de unele transferuri bancare care au fost efectuate cu titlu de plată pentru serviciile prestate în bază de procură, cum ar fi pregătirea unui dosar pentru recunoașterea unor documente în Italia, sau pentru dobândirea cetățeniei italiene, Comisia a considerat posibil că reclamanta a prestat anumite servicii juridice în perioada vizată pentru care a primit remunerații nedeclarate.

20. Suportarea cheltuielilor de birotică legate de activitatea de avocat în perioada anilor 2014-2017 și 2020-2022 denotă probabilitatea exercitării reale a profesiei, însă în această perioadă nu a fost declarat venit din avocatură. Comisia a fost de opinia că este neobișnuit că un avocat, pe parcursul mai multor ani, să suporte cheltuieli, fără să obțină venit oficial, or acesta să fie mic ca cheltuielile și avocatul să continue să profeseze.

21. Reclamanta a susținut, fără a oferi detalii suficiente, că soțul său de asemenea a obținut venituri, însă acestea nu au fost declarate. În lipsa informațiilor exacte, Comisia nu a putut cuantifica aceste venituri. Totuși, Comisia nu a inclus la cheltuieli plățile efectuate pentru închirierea unui apartament în Chișinău în perioada 2015-2020, cheltuieli care, potrivit reclamantei, au fost acoperite de fostul său soț.

22. La [23 aprilie și 07 mai 2024](#), reclamanta a participat la ședințele CSM la care a fost discutat raportul și a constatat nepromovarea evaluării de reclamantă. Conform înregistrării video a ședinței CSM, până la adoptarea hotărârii, CSM a discutat cu reclamanta despre dubiile stabilite în raportul Comisiei timp de o ora la prima ședință și timp de 40 de minute la a doua ședință, iar reclamanta a reiterat argumentele sale prezentate Comisiei.

23. În [hotărârea sa](#), adoptată la 07 mai 2024, CSM a subscris constatărilor și argumentelor Comisiei și a constatat că reclamanta nu corespunde criteriului prevăzut de art. 11 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 65. Consiliul a reținut că reclamanta, fiind doctor în drept și avocat, urma să cunoască că membrii familiei au sarcina să declare veniturile în mod corespunzător. Pe parcursul mai multor ani, reclamanta a admis conviețuirea cu soțul său, care conducea automobile de lux, desfășura activitate de întreprinzător și participa la întreținerea familiei din surse necunoscute. Acesta întreținerea mijloace de transport, a achitat peste 30 de

amenzi rutiere și în tot acest timp reclamanta nu și-a pus întrebarea cu privire la proveniența banilor soțului. Consiliul a reținut că un candidat pentru funcția de judecător CSJ trebuie să corespundă celui mai înalt grad de integritate și responsabilitate. Judecătorii nu pot admite finanțarea membrilor familiei sale din surse nedeclarate sau dubioase. Cu referire la argumentele acesteia precum că sora reclamantei i-a împrumutat suma de 15.000 de euro, CSM a reiterat că, în situația în care suma de 15.000 de euro ar fi fost validată, evaluarea oricum nu ar fi fost promovată, deoarece soldul negativ rămas, de peste 500.000 de lei, este mai mare de 20 de salarii medii pe economie. Totuși, o asemenea donație nu este credibilă, din motivele invocate de comisie, inclusiv deoarece sora sa trebuia să-și susțină proprii copii și nepoți. Hotărârea motivată a CSM a fost comunicată prin email reclamantei pe 07 mai 2024.

LEGISLAȚIA ȘI STANDARDELE RELEVANTE

24. Art. 2 alin. (2) al Codului administrativ se referă la posibilitatea reglementării activității administrative prin alte legi decât Codul administrativ. Acesta prevede următoarele:

„(2) Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.”

25. Principiile Codului administrativ sunt prevăzute în Capitolul III al Codului (articolele 21-43). Prevederile relevante ale acestor articole sunt următoarele:

„Articolul 22. Cercetarea din oficiu

(1) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

...

Articolul 29. Proportionalitatea

(1) Orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității.

(2) O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă:

- a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege;
- b) este necesară pentru atingerea scopului;
- c) este rezonabilă.

(3) Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Articolul 31. Motivarea

Actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Articolul 36. Supremația dreptului

...

(2) Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

26. Art. 224 alin. (1) lit. a) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale; ...”

27. Art. 225 Cod administrativ se referă la limitele controlului judecătoresc al actului administrativ. Partea relevantă a acestuia este următoare:

„**Articolul 225. Limitele controlului judecătoresc**

(1) Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

(2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

- a) și-a exercitat dreptul discreționar;
- b) a luat în considerare toate faptele relevante;
- c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;
- d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.”

28. Preambulul Legii nr. 65/2023 are următorul conținut:

„În vederea asigurării integrității judecătorilor Curții Supreme de Justiție și a sporirii încrederii societății în activitatea acesteia și în sistemul justiției, Parlamentul adoptă prezenta lege organică.”

29. Criteriile de evaluare sunt prevăzute de art. 11 alin. (2) și (3) ale Legii nr. 65 și prevăd următoarele:

„(2) Se consideră că judecătorul nu corespunde criteriului de integritate etică dacă Comisia de evaluare are dubii serioase determinate de faptul că:

- a) în ultimii 5 ani, acesta a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și dacă a avut un comportament arbitrar sau a emis acte arbitrare, în ultimii 10 ani, contrare normelor imperative ale legii, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului stabilise, anterior adoptării actului, că o decizie similară a fost contrară Convenției Europene pentru Drepturile Omului;
 - b) în ultimii 10 ani, a admis în activitatea sa incompatibilități și conflicte de interese incompatibile cu funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.
- (3) Se consideră că judecătorul nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă Comisia de evaluare are dubii serioase determinate de faptul că:
- a) diferența dintre avere, cheltuieli și venituri, pentru ultimii 12 ani, depășește, în total, 20 de salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de Guvern pentru anul în care a început evaluarea judecătorului;
 - b) în ultimii 10 ani, a admis iregularități fiscale în urma cărora suma impozitului neplătit a depășit, în total, 5 salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de Guvern pentru anul în care a început evaluarea judecătorului.”

30. Articolul 16 al Legii nr. 65 reglementează modul de adoptare a raportului Comisiei. Partea relevantă a acestui articol este următoarea:

- „(1) În urma evaluării judecătorului, Comisia de evaluare întocmește un raport motivat cu privire la evaluare care să conțină propunerea privind promovarea sau nepromovarea evaluării.
- (2) Raportul cu privire la evaluare se aprobă de către Comisia de evaluare cu votul majorității membrilor prezenți. Membrii Comisiei de evaluare nu se pot abține de la vot.
- (3) Raportul cu privire la evaluare conține faptele relevante, motivele și concluzia privind promovarea sau nepromovarea evaluării.
- (4) Se consideră că judecătorul nu a promovat evaluarea dacă s-a constatat existența unui sau mai multor temeiuri de necorespondere cu criteriile prevăzute la art.11.”

31. Modul de examinare al raportului Comisiei de către CSM este stabilit în art. 17 al Legii nr. 65. Partea relevantă a acestuia este următoarea:

- „(1) Consiliul Superior al Magistraturii examinează în ședință publică, în baza dosarului de evaluare recepționat de la Comisia de evaluare, rezultatele evaluării judecătorului. Judecătorul poate prezenta informații suplimentare pe care le consideră relevante doar dacă probează că a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior. Reprezentantul Comisiei de evaluare și judecătorul evaluat, în persoană, sunt în drept să își prezinte poziția.

(2) Prin hotărâre motivată, ... Consiliul Superior al Magistraturii:

- a) acceptă raportul cu privire la evaluare și constată promovarea sau nepromovarea evaluării;
- b) respinge raportul cu privire la evaluare și dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare a judecătorului, dacă constată circumstanțe de fapt sau erori procedurale care puteau duce la promovarea sau, după caz, nepromovarea evaluării;”

32. Articolul 18 al Legii nr. 65 reglementează modul de examinare a contestațiilor împotriva hotărârilor CSM emise conform art. 17 din acea lege. Partea relevantă a art. 18 este următoarea:

„(1) Prin derogare de la prevederile Codului administrativ, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii prevăzută la art.17 alin.(4) poate fi contestată de către judecătorul [inclusiv candidatul] vizat sau de către Comisia de evaluare la Curtea Supremă de Justiție în termen de 5 zile de la comunicarea hotărârii motivate a Consiliului Superior al Magistraturii. Depunerea contestației suspendă executarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Contestația se depune la Curtea Supremă de Justiție și se examinează în termen de 30 de zile de un complet format din 3 judecători care au promovat evaluarea și nu au activat în cadrul Curții Supreme de Justiție până la data de 31 decembrie 2022.”

(2¹) Curtea Supremă de Justiție:

- 1) respinge contestația;
- 2) admite contestația și:
 - a) dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare de către Comisia de evaluare;
 - b) dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare de către Consiliul Superior al Magistraturii;
 - c) constată promovarea sau nepromovarea evaluării în cazul anulării hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii emise după reluarea procedurii de evaluare.

(2²) Curtea Supremă de Justiție admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise erori procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare sau că există circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării.”

33. La 14 februarie 2023, Curtea Constituțională a verificat constituționalitatea unor prevederi oarecum similare din Legea 26/2022. În para. 83 al hotărârii sale Curtea Constituțională a menționat următoarele despre limitele controlului judiciar al actelor emise ca urmare a evaluării externe:

„83. Curtea admite că dispozițiile contestate sunt apte să realizeze obiectivul urmărit de legislator, i.e. să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură nesemnificative. ... obiectivul legislatorului poate fi realizat prin limitarea controlului judiciar la erorile procedurale grave ale Comisiei de evaluare în cadrul procedurii de evaluare, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare. Această soluție însoțită de competența completului special de a examina „circumstanțele care puteau duce la promovarea evaluării” de către candidat sunt în măsură să asigure o „examinare suficientă” a problemelor centrale abordate de candidații nepromovați.”

34. La 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a verificat constituționalitatea altor prevederi oarecum similare din Legea 26/2022. Acestea se refereau *inter alia* la posibilitatea inversării sarcinii probațiunii la verificarea averii. În para. 136 al Deciziei sale, Curtea Constituțională a menționat următoarele:

„136. Potrivit unei opinii *amicus curiae* a Comisiei de la Veneția, conceptul de evaluare a integrității implică implementarea unui proces de mecanisme care vizează garantarea celor mai înalte norme în materie de conduită și de integritate financiară solicitate pentru accesarea în funcția publică. Într-un sistem de control prealabil al integrității, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în cazul unei simple îndoieli pe baza unei evaluări a riscurilor. Totuși, decizia de nepromovare a evaluării unui candidat trebuie legată de un indiciu de ilegalitate, cum ar fi averea inexplicabilă, chiar dacă nu se poate dovedi dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale (a se vedea CDL-AD(2022)011, §§ 9-10).”

35. Comisia activează în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare. Acesta este aprobat de Comisie și [este publicat pe pagina web](#) a Comisiei. Acesta prevede la p. 3.5 din Anexă că, la evaluarea averii, cheltuielile de consum ale populației stabilite anual de către BNS vor fi incluse la cheltuieli.

36. Cheltuielile de consum ale populației sunt estimate anual de către BNS în scopul stabilirii cheltuielilor reale de trai. Estimarea se face în baza chestionării a câteva mii de gospodării din mediul urban și rural. Cheltuielile sunt estimate prin completarea benevolă, în decursul unei luni, a unor chestionare detaliate cu privire la cheltuielile efectuate de către gospodărie. Completarea chestionarelor este verificată peste 15 zile de la începutul completării și la sfârșitul lunii de către operatori special instruiți în acest sens. Ulterior, datele din chestionare sunt verificate încă o dată și gospodăria poate fi rugată să ajusteze datele din chestionar în cazul unor inconsistențe evidente. În baza datelor colectate, sunt calculate costuri medii per persoană. Datele obținute [sunt publicate](#) de către BNS pe pagina web. BNS publică date privind cheltuielile din mediul urban și rural și separat pentru mun. Chișinău. Cheltuielile de consum sunt estimate per persoană, însă sunt oferite cheltuieli per persoană (care sunt mai mici) în cazul gospodăriilor cu mai multe persoane.

37. Clasificatorul cheltuielilor gospodăriilor casnice a fost elaborat de către BNS conform Clasificării Europene a Consumului Individual pe Destinații ([COICOP 2013 5-Digit](#)). Cheltuielile sunt divizate în următoarele 12 categorii: 1) produse alimentare și băuturi nealcoolice; 2) băuturi alcoolice și tutun; 3) îmbrăcăminte și încălțăminte; 4) locuințe, apă, electricitate și gaz; 5) mobilier, echipamente de uz casnic și întreținerea lor de rutină; 6) sănătate; 7) transportul; 8) comunicațiile; 9) recreere și cultură; 10) educație; 11) restaurante și hoteluri; 12) bunuri și servicii diverse.

38. La completarea chestionarelor, gospodăriile trebuie să indice cheltuielile exacte pe care le fac. În cazul primirii anumitor produse cu titlu gratuit, acestea trebuie estimate și indicate în chestionar drept cheltuieli efectuate. Conform BNS, marja de eroare a calculelor cheltuielilor de consum este de +/- 5%.

39. În tabelul de mai jos sunt prezentate diferența dintre calculele efectuate de către Comisie și reținute de CSM, pentru gospodăria reclamantei, pe baza indicatorului cheltuielilor medii și pe baza minimumului de existență. Cu bold este evidențiată diferența cazurilor în care CCP sunt mai mici decât minimumul de existență:

Anul	Minimumul de existență lunar				Minimumul de existență anual	CCP (cheltuieli medii anuale)	Diferența dintre CCP și minimumul de existență
	Bărbați adulți apti de muncă	Femei adulte apte de muncă	Minorul D.I. (2005)	Minorul I.I. (2006)			
2011	1.561,30	1.373,80	1.153,80	1.451,10	66.480,00	51.250	-15.230,4
2012	1.582,60	1.400,80	1.485,90	1.485,90	71.462,40	56.165	-15.297,6
2013	1.793,20	1.489,20	1.672,30	1.672,30	79.524,00	65.688	-13.836,0
2014	1.804,70	1.492,50	1.687,00	1.687,00	80.054,40	66.096	-13.958,4
2015	2.211,40	1.853,50	2.091,60	2.091,60	98.977,20	105.941	6.963,6
2016	2.307,00	1.936,20	2.176,80	2.176,80	103.161,60	102.139	-1.022,4
2017	2.376,00	1.992,30	2.244,50	2.244,50	106.287,60	106.949	661,2
2018	2.417,20	2.026,30	2.280,80	2.280,80	108.061,20	121.469	13.407,6
2019	2.656,80	2.223,80	2.505,60	2.505,60	118.701,60	142.085	23.383,2
2020	2.679,20	2.253,00	2.533,50	2.533,50	119.990,40	148.325	28.344,4
2021	2.746,90	2.306,90	2.602,40	2.602,40	90.140,40	121.622	31.482,0
2022	3.349,10	2.812,60	3.188,60	3.188,60	110.277,60	147.823	37.545,6
Total CCP pentru perioada 2011-2022						1.235.552	

40. În tabelul următor sunt prezentate datele generate de CSJ în baza informației BNS privind cheltuielile de alimentare în mediul rural și urban, dar și cheltuielile pentru băuturi alcoolice și tutun în mediul urban, în anii 2011-2022 pentru o gospodărie compusă din patru persoane:

Cheltuielile anuale pentru alimentare, băuturi alcoolice și tutun (gospodărie din patru persoane)						
Anul	Produse alimentare				Băuturi alcoolice și tutun	
	Mediul urban	Mediu rural	Diferența (lei)	Diferența (% din CCP)	Mediul urban	% din CCP
2011	29.131,2	23.793,6	5.337,6	10,4%	998,4	1,9%
2012	30.086,4	26.376	3.710,4	6,6%	811,2	1,4%
2013	34.286,4	29.400	4.886,4	7,4%	931,2	1,4%
2014	32.976	29.985,6	2.990,4	4,5%	691,2	1%
2015	39.609,6	31.564,8	8.044,8	7,5%	1.430,4	1,3%
2016	40.684,8	34.315,2	6.369,6	6,2%	1.348,8	1,3%
2017	42.782,4	34.790,4	7.992	7,4%	1.080	1%
2018	48.374,4	38.654,4	9.720	8%	1.036,8	0,8%
2019	53.841,6	44.116,8	9.724,8	6,8%	2.155,2	1,5%
2020	59.155,2	46.728	12.427,2	8,4%	2.851,2	1,9%
2021	62.112	47.937,6	14.174,4	11,6%	3.004,8	2,5%
2022	71.313,6	56.222,4	15.091,2	10,2%	3.374,4	2,3%
Total diferență			100.469		19.714	

ARGUMENTELE PĂRȚILOR

a. Argumentele reclamantului

41. La 14 mai 2024, reclamanta a contestat hotărârea CSM la CSJ și solicită constatarea caracterului ilegal și neîntemeiat al operațiunii administrative și al actului administrativ, anularea hotărârii CSM și a Raportului Comisiei, obligarea CSM la emiterea unui act administrativ favorabil prin care să fie constatată promovarea evaluării de către Irina Iacob.

42. La 24 mai 2024, reclamanta a completat argumentele din contestație. Ea a mai adăugat că ilegalitatea Hotărârii CSM este determinată de fundamentarea sa pe Raportul Comisie de evaluare din 02 aprilie 2024, care este afectat de grave erori procedurale. În Raportul de evaluare, Comisia nu face vreo referire la legislația fiscală, evitând a raporta „faptele constatate” la regimul juridic în vigoare la momentul comiterii acestora. În cea mai mare parte, „faptele constatate” de Comisie nu sunt confirmate de probe sau informații, acestea fiind formulate doar ca deducții, fapt ce denotă admiterea de către aceasta a unor grave erori de procedură. Mai mult, Comisia nu concretizează fapta subiectului evaluat, care a determinat „soldul negativ” impunător. La fel, Comisia a recurs la calcularea „veniturilor nedeclarate”, luând ca reper unic cheltuielile de consum ale populației estimate de BNS, ceea ce este nejustificat. Comisia de evaluare a încălcat dreptul la respectarea vieții private și de familie prin faptul colectării neautorizate a

informației cu privire la viața privată și de familie și răspândirii publice a acestor informații contrar obligației sale legale de a proteja viața privată. Reclamanta a mai invocat crearea unui dezechilibru probatoriu semnificativ, deoarece atât Comisia, cât și CSM, au atribuit candidatei sarcina probațiunii, în timp ce propriile „acuzatii” le-au formulat în bază de opinii fără substrat factologic suficient.

43. În ședința CSJ din 05 august 2024, reclamanta a reiterat argumentele menționate în paragraful precedent. Fiind întrebată de ce cheltuielile de consum ale populației calculate de BNS nu urmau a fi puse la baza calculării cheltuielilor, reclamanta a menționat că, până în anul 2015, a locuit cu socrii și că aceste cheltuieli au fost acoperite de socri. Din anul 2015, ea o locuit în chirie, care a fost achitată de soțul ei, împreună cu serviciile comunale. De asemenea, ea a fost ajutată de mama sa pentru acoperirea unor cheltuieli. O parte din cheltuielile de alimentare nu au fost efectuate, produsele alimentare fiind luate de la părinții săi, care locuiesc la țară și dețin teren arabil. În octombrie 2020, ea a procurat un apartament, pentru care a plătit 25.000 de euro. Din această sumă, 5.000 de euro (acceptați de Comisie) au fost economiile părinților reclamantei, 15.000 de euro (neacceptați de Comisie) au fost împrumutați de la sora sa (care lucra în Germania din anul 2016), 2.000 de euro (neacceptați de Comisie) au fost împrumutați de părinți de la o rudă, alți 1.000 de euro (acceptați de Comisie) au fost împrumutați de reclamantă de la un prieten, iar 2.000 de euro (acceptați de Comisie) au fost împrumutați de la o bancă.

b. Argumentele celorlalți participanți

44. În referință, CSM a notat că argumentele reclamantei se referă la modul de apreciere a faptelor, care nu pun în discuție caracterul echitabil al procedurii. În cadrul audierii de la CSM, reclamanta a fost întrebată cu privire la obiecțiile sale cu privire la erorile grave de procedură și acestea au fost combătute în hotărârea CSM. În ceea ce privește motivarea hotărârii sale, CSM a reiterat că el a subscris concluziilor Comisiei, care erau convingătoare, iar acest fapt înlătură necesitatea repetării concluziilor Comisiei. CSM a solicitat respingerea contestației, ca neîntemeiată.

45. Comisia a menționat că explicațiile reclamantei nu au fost suficiente pentru a înlătura dubiile sale, solicitând respingerea contestației. Comisia a reiterat argumentele din Raportul de evaluare. Ea a mai menționat că, potrivit standardelor internaționale, în cazul evaluărilor externe este admisibil de a aplica standardul probabilității ca nivel de probațiune, iar simpla îndoială ar fi suficientă pentru a nu recruta un candidat într-o funcție publică. În ceea ce privește referirea reclamantei la Codul Fiscal, acesta nu este aplicabil procesului de evaluare externă. În cazul reclamantei, Comisia a aplicat cheltuielile de trai corespunzătoare sărăciei extreme. Mai mult, folosirea automobilelor în familie sporeau cheltuielile acesteia, iar reclamanta nu a prezentat confirmări obiective privind veniturile obținute de sora reclamantei în Germania.

MOTIVAREA INSTANȚEI

46. La 07 mai 2024, reclamantei i-a fost comunicată prin email hotărârea motivată a CSM. Termenul de cinci zile pentru contestare a expirat duminică, 12 mai 2024. Ziua de 13 mai 2024 a fost o zi de odihnă. Contestăția examinată a fost depusă marți, pe 14 mai 2024. Prin urmare, contestația a fost depusă în termen.

47. Completul notează că CSM a constatat că reclamanta a avut un sold negativ de 821.534 de lei pentru perioada evaluării. Același sold negativ a fost constatat și de către Comisie. Soldul negativ este mai mic decât pragul admisibil de 234.000 de lei pentru lei (a se vedea para. 14). Din acest motiv, CSM a constatat nepromovarea evaluării. Reclamanta susține că CSM a comis erori la efectuarea calculelor. CSJ trebuie să verifice dacă hotărârea CSM poate fi anulată.

a) Principii Generale

48. CSJ reiterează că conform art. 36 alin. (2) Cod administrativ, în aplicarea supremației dreptului, instanța judecătorească de contencios administrativ ia în considerare jurisprudența CtEDO. Potrivit acestei jurisprudențe, obligația instanței judecătorești de motivare a hotărârilor judecătorești nu poate fi înțeleasă că impunând un răspuns pentru fiecare argument (hot. [García Ruiz v. Spania](#), 1999, § 26). Totuși, orice argument decisiv pentru rezultatul procedurii necesită un răspuns clar (hot. [Ruiz Torija v. Spania](#), 1994, § 30; și, pentru comparare, [Petrović și Alții v. Muntenegru](#), 2018, § 43), în special argumentele cu privire la drepturile și obligațiile garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (hot. [Fabris v. Franța](#), 2013, § 72 *in fine*; [Paun Jovanović v. Serbia](#), 2023, § 108). Având în vedere că aceasta este printre primele hotărâri ale CSJ pe marginea contestațiilor formulate în temeiul Legii nr. 65, completul a decis să dea o motivare mai detaliată decât o cer standardele CtEDO.

49. Pentru a asigura o mai bună înțelegere a practicii sale și a facilita procesul de perfecționare a evaluării externe, CSJ urmează să clarifice în această hotărâre următoarele aspecte relevante pentru soluționarea cauzei:

- i. Relația dintre Codul administrativ și Legea nr. 65;
- ii. Sarcina probațiunii în cadrul evaluării externe;
- iii. Folosirea CCP la calcularea cheltuielilor subiecților evaluați;
- iv. Cazurile în care CSJ poate admite contestația.

i. Relația dintre Codul administrativ și Legea nr. 65

50. Atât Codul administrativ cât și Legea nr. 65 sunt legi organice, adică au putere juridică egală. Legea nr. 65 a fost votată în lectură finală după adoptarea Codului administrativ și reglementează în detaliu procedura de evaluare externă, modul de adoptare a hotărârii CSM și de examinare a contestației împotriva hotărârilor CSM adoptate în temeiul Legii nr. 65.

51. Evaluarea externă este reglementată de o lege adoptată de Parlament în anul 2023, după consultarea repetată cu Comisia de la Veneția, iar [majoritatea recomandărilor](#) Comisiei de la Veneția au fost acceptate. Legea a fost adoptată pentru a asigura integritatea judecătorilor CSJ și a spori încrederea publică în sistemul de justiție. Comisia de la Veneția a examinat inclusiv necesitatea evaluării externe și a admis că, în contextul Republicii Moldova, aceasta ar putea avea loc. Până în prezent, Legea nr. 65 a fost modificată de câteva ori. În baza acestei legi a fost creat un mecanism complex de evaluare a judecătorilor CSJ și a candidaților pentru funcția de judecător CSJ, iar unii judecători deja au fost numiți în funcție după ce au promovat evaluarea.

52. Conform art. 2 alin. (2) Cod administrativ, legi derogatorii de la Codul administrativ pot reglementa activitatea administrativă numai dacă acestea sunt absolut necesare și nu contravin principiilor Codului administrativ. Elemente menționate în para. 44-45 confirmă că evaluarea externă introdusă prin Legea nr. 65 este absolut necesară în sensul art. 2 alin. (2) Cod administrativ.

53. Procedura de efectuare a evaluării externe prevăzută de Legea nr. 65 este într-o oarecare măsură diferită de prevederile Codului administrativ în ceea ce privește termenele de procedură, probațiunea, anularea actelor administrative, procedura contenciosului administrativ, etc. Până la o argumentare concretă privind contradicțiile dintre Legea nr. 65 și principiile Codului administrativ, CSJ prezumă că asemenea contradicții nu există. Având în vedere că Legea nr. 65 este o lege specială în raport cu Codul administrativ, atât timp cât contradicții cu principiile Codului administrativ nu au fost stabilite, prevederile Legii nr. 65 au prioritate față de Codul administrativ, iar în cazul aspectelor nereglementate de Legea nr. 65 prevederile Codului administrativ sunt aplicabile în măsura în care nu contravin scopului Legii nr. 65.

54. Completul de asemenea reiterează prevederile art. 225 alin. (1) Cod administrativ, care interzice instanței judecătorești să se pronunțe cu privire la oportunitatea unui act administrativ. Ea doar verifică exercitarea dreptului discreționar, în modul prevăzut de art. 225 alin. (2) Cod administrativ.

ii. Sarcina probațiunii în cadrul evaluării externe

55. Reclamanta susține că, potrivit Codului administrativ, orice dubiu ar trebui interpretat în favoarea sa, iar inversarea sarcinii probațiunii în cazul existenței dubiilor este inacceptabilă. Completul notează că, din motivele explicate în secțiunea precedentă, Legea nr. 65 are prioritate față de Codul administrativ. Mai mult, art. 225 alin. (4) Cod administrativ expres prevede posibilitatea limitării controlului judecătoresc prin legi speciale, cum este Legea nr. 65.

56. Conform art. 16 alin. (4) al Legii nr. 65, Comisia va considera că persoana nu a promovat evaluarea dacă s-a constatat existența unui sau mai multor temeiuri de necorespondere cu criteriile prevăzute la art.11. Art. 11 alin. (2) și (3) al Legii

nr. 65 prevede că persoana nu corespunde criteriilor de integritate dacă Comisia are „dubii serioase”. Din ultimele norme rezultă că simpla existență a dubiilor este suficientă pentru ca Comisia să recomande nepromovarea evaluării. Legea nr. 65 totuși cere ca acestea să nu fie simple dubii, ci unele „serioase”, adică dubiul trebuie să rezulte din circumstanțe factologice obiective, cum ar fi, de exemplu, încheierea unor contracte, extrase bancare sau posesia efectivă a unor bunuri nedeclarate. Dacă dubiile Comisiei rezultă din circumstanțe factologice obiective, îi revine deja subiectului evaluării să dovedească că dubiul Comisiei în ceea ce privește integritatea financiară nu este întemeiat. Neonorarea acestei sarcini rezultă în menținerea dubiilor și duce la nepromovarea evaluării.

57. Aspectele menționate în paragraful precedent se referă la raportul Comisiei. Legea nr. 65 nu instituie expres reguli cu privire la inversarea sarcinii probațiunii în fața CSM, însă nici nu interzice acest lucru. Totuși, din art. 17 alin. (1) și (2) al Legii nr. 65 rezultă că CSM nu face personal o evaluare separată, ci doar verifică corectitudinea raportului de evaluare în baza materialelor prezentate de Comisie și, dacă sunt întrunite condițiile prevăzute în alin. (1), cele prezentate de către subiectul evaluării. CSM poate respinge raportul Comisiei doar dacă constată circumstanțe de fapt bazate pe probe sau „erori procedurale” comise de Comisie care puteau duce la o propunere opusă a Comisiei.

58. Curtea Constituțională a constatat deja că o asemenea inversare a sarcinii probațiunii nu este contrară Constituției, făcând referire la o opinie a Comisiei de la Veneția (a se vedea para. 34). Această inversare a sarcinii probațiunii nu a fost considerată *per se* inacceptabilă nici de către CtEDO (a se vedea hot. [Xhoxhaj v. Albania](#), 2021, § 352; [Sevdari v. Albania](#), 2022, § 130).

iii. Folosirea CCP la calcularea cheltuielilor subiecților evaluați

59. CSJ notează că cheltuielile de consum ale populației sunt efectuate conform unei metodologii detaliate, în cadrul chestionării sunt implicate câteva mii de gospodării, chestionarea este minuțioasă iar rezultatele sunt verificate de câteva ori (a se vedea para. 36). Analize de acest gen sunt efectuate și în alte țări europene, care aplică o metodologie asemănătoare (a se vedea para. 37). Cifrele obținute sunt dezagregate după categorii de gospodării, în funcție de locul de trai și numărul de persoane în gospodărie, ce permite obținerea datelor care ar fi cât mai apropiate de gospodăria subiectului evaluării.

60. Metodologia de calculare a cheltuielilor de consum ale populației are totuși anumite limitări. Bunurile primite gratuit sunt raportate ca fiind procurate, iar marja de eroare a datelor obținute este de +/-5% (a se vedea para. 34). În cadrul evaluării externe aceste limitări nu pot fi trecute cu vederea. Având în vedere că Comisia nu poate cunoaște despre valoarea bunurilor primite gratuit sau la un preț mai mic decât cel de piață, îi revine persoanei evaluate să justifice convingător reducerea cheltuielilor de consum în cazul său prin prisma celor 12 categorii de cheltuieli folosite de BNS (a se vedea para. 37).

61. CSJ reiterează că evaluarea externă nu poate reprezenta o sarcină imposibilă de realizat (*mutatis mutandis* [Opinia Comisiei de la Veneția CDL-AD\(2023\)005](#), para. 73). Sursele din care judecătorii și procurorii pot obține venit sunt limitate prin lege, iar volumul lor de lucru face puțin probabilă obținerea unui venit considerabil în plus la salariu din categoriile de activități permise de lege. Prin urmare, ar putea fi nerezonabil de a cere judecătorului sau procurorului să confirme venituri suficiente pentru acoperirea cheltuielilor de consum atunci când venitul total al familiei sale este mai mic decât cheltuielile de consum ale populației, iar partenerul său este în imposibilitate să obțină venit sau un venit mai mare. Deoarece pot obține cu ușurință venit din alte surse decât cel de la locul de lucru de bază și deoarece remunerarea acestora nu este fixă, această abordare nu este aplicabilă totuși avocaților sau profesorilor universitari.

iv. Cazurile în care CSJ poate admite contestația

62. Art. 18 alin. (2²) din Legea nr. 65 prevede că CSJ poate admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise „erori procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare” sau că există „circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării” (a se vedea para. 32). Această prevedere a apărut în Legea nr. 65 după o hotărâre a Curții Constituționale din 14 februarie 2023, care se referea la prevederi similare din Legea nr. 26/2022 (a se vedea para. 33).

63. În para. 83 al hotărârii Curții Constituționale din 14 februarie 2023 a fost menționat că este admisibil de a nu anula deciziile Comisiei pentru „erori de procedură nesemnificative”. Curtea Constituțională a acceptat faptul ca controlul judiciar al actelor emise în cadrul evaluării externe să se limiteze la circumstanțele de fapt care puteau schimba rezultatul evaluării și la erorile procedurale grave ale Comisiei care afectează „caracterul echitabil al procedurii de evaluare”. Curtea însă nu a explicat ce înseamnă această sintagmă.

64. În hotărârea menționată în paragraful precedent, Curtea Constituțională a făcut referire la hotărârea CtEDO [Pişkin v. Turcia](#) (2020). În para. 131 al hotărârii respective, CtEDO a menționat că instanța de judecată trebuie să fie competentă să examineze toate aspectele centrale ale cauzei. Acestea sunt chestiuni de fapt sau de drept care, dacă nu ar fi avut loc (în cazul aspectelor de fapt) sau ar fi fost soluționată în mod opus (în cazul chestiunilor de drept), ar fi dus la o altă propunere a Comisiei sau la o hotărâre diametral opusă a CSM.

65. Prin urmare, competența CSJ la examinarea contestațiilor depuse conform Legii nr. 65 este una mai limitată decât cea prevăzută de Codul administrativ, fapt admis și de art. 225 alin. (4) Cod administrativ. Ea poate anula hotărârea CSM doar în cazurile menționate de Legea nr. 65, iar, din motivele menționate în para. 48-51, celelalte temeuri prevăzute de Codul administrativ pentru anularea actului administrativ nu sunt aplicabile.

66. CSJ poate ajunge la o concluzie diferită de cea CSM sau a Comisiei. De exemplu, CSJ poate conchide în aceeași cauză că unele dubii serioase constatate de CSM nu există, iar alte dubii există. Existența unui singur dubiu este suficient pentru nepromovarea evaluării externe. După cum rezultă din art. 18 alin. (2²) din Legea nr. 65, CSJ nu poate admite contestația dacă constată existența a cel puțin unui dubiu prevăzut la art. 11 alin. (2) și (3) al acestei legi.

b. Aplicarea principiilor de mai sus în prezenta cauză

67. Reclamanta susține că cheltuielile sale de consum au fost considerabil mai mici decât suma cheltuită în mediu de o altă persoană din mediul urban. Mai mult, în perioada 2011-2014, reclamanta a locuit împreună cu socrii, care au o gospodărie proprie, iar cheltuielile pentru alimentație erau, în cea mai mare parte, acoperite prin producție agrară proprie, ceea ce ar trebui să determine reducerea CCP până la 53-55% din sumele calculate de BNS pentru anii 2011-2018, până la 65% pentru 2019-2021, iar pentru 2022, CCP ar trebui să reprezinte aproximativ 85% din sumele calculate de BNS.

68. CSM a subscris argumentelor invocate de Comisie pentru a nu accepta cheltuielile de consum reduse propuse de reclamant, deoarece reclamanta nu a oferit o metodologie detaliată de calcul a reducerilor sugerate. CSJ nu consideră că poziția CSM depășește dreptul discreționar. În para. 36-39 este descrisă metodologia de calcul a cheltuielilor de consum ale populației. O asemenea metodologie poate genera rezultate credibile pentru a fi folosite pentru evaluarea externă. Această evaluare are limitările sale și acestea pot fi puse în discuție în contextul evaluării, însă doar la prezentarea de către subiectul evaluării a datelor credibile. Reclamanta solicită reducerea CCP din cauza produselor alimentare oferite de părinții săi și a faptului că nu fumează și nu consumă alcool. Reclamanta nu a prezentat date detaliate privind produsele alimentare primite de la părinții gratuit, însă susține că acest lucru i-a permis să nu procure alimente în genere în anii 2011-2018. Pentru anii 2011-2018, reclamanta a solicitat o reducere a CCP cu 45-47%. Pentru anii 2015-2018, această reducere este mai mare decât ponderea tuturor cheltuielilor alimentare în CCP. Posesia terenurilor agricole nu poate genera toate produsele alimentare de care are nevoie o persoană. Acest fapt poate reduce cheltuielile pentru alimentație, însă nu le poate exclude integral (a se vedea para. 40). De asemenea, este improbabil pentru o familie cu copii care locuiește în mediul urban să se alimenteze exclusiv din produsele primite gratuit de la țară. Din aceste motive, CSJ respinge argumentul reclamantei potrivit căruia, în cazul său, trebuiau aplicate cheltuielile de consum propuse de el, care erau mult mai mici decât cele folosite de Comisie.

69. Argumentul reclamantei cu privire la excluderea cheltuielilor de alimentare din CCP nu poate fi acceptat. Dacă reclamanta ar fi probat primirea gratuită a alimentelor, mai rațional putea fi aplicarea cheltuielilor de alimentare din mediul rural. Având datele din para. 40, reducerea CCP datorită produselor alimentare

primite gratuit și neconsumării produselor din tutun și a alcoolului putea varia, de la an la an, cel mult între 5,5% și 14.1%. Aplicarea acestei reduceri scade soldul negativ al reclamantei cu 120.183 de lei. Această scădere, chiar și cu validarea celor 17.000 de euro din paragraful ulterior, nu poate reduce soldul negativ de 821.534 de lei până la pragul pentru promovarea evaluării externe de 234.000 de lei admisibil conform art. 11 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 65.

70. Reclamanta susține că concluzia făcută de Comisie, atunci când nu a validat suma de 17.000 de euro din costul total al apartamentului de 25.000 de euro, este eronată. CSJ notează că la dosar există recipise privind împrumutarea de către reclamantă a 17.000 de euro, 15.000 de la sora reclamantei și 2.000 de euro de la alte rude. Comisia a constatat, și această concluzie a fost acceptată de CSM, că sora reclamantei nu avea resurse suficiente de a împrumuta suma de 15.000 de euro reclamantei în anul 2020, iar reclamanta nu a făcut nicio plată pentru a restitui pretinsul împrumut luat de la soră. Având în vedere inversarea sarcinii probațiunii și neoferirea de către reclamantă a explicațiilor convingătoare care să confirme existența împrumuturilor, concluzia de a nu valida cei 17.000 de euro nu depășește dreptul discreționar și nu contravine stării de fapt. De asemenea, CSJ este de acord cu concluzia CSM că, și în situația în care suma de 15.000 de euro ar fi fost validată, oricum ar fi rămas un sold negativ de peste 500.000 care nu a fost justificat de reclamantă, nici în fața CSM, nici în procedura CSJ. Ultima sumă depășește de două ori pragul de 20 de salarii medii pe economie admisibil pentru promovarea evaluării.

71. Reclamanta a mai invocat că a fost supusă unei ingerințe în viața privată și de familie în cadrul procedurii de evaluare, prin răspândirea publică a informației cu caracter privat. Potrivit art. 18 alin. (2²) din Legea nr. 65, admiterea contestației reclamantei poate avea loc doar dacă sunt constatate erori procedurale grave sau circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării. Reclamanta nu a menționat în ce au constat erorile, adică încălcările legislației, la evaluarea sa. Regulile cu privire la evaluarea externă, inclusiv cele cu privire la verificarea datelor cu caracter personal și publicarea rezultatelor evaluării, nu puteau să nu fie cunoscute de reclamantă atunci când s-a înscris în concursul pentru funcția de judecător al CSJ. Prin înscrierea în concurs, reclamanta a acceptat implicit aceste reguli și nu poate invoca ulterior dezacordul cu acestea.

72. Reclamanta susține că raportul Comisiei, care a fost acceptat de CSM, nu face referire la legislația fiscală. Completul reiterează că CSM a constatat că reclamanta nu corespunde criteriului de integritate financiară prevăzut de art. 11 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 65. Acesta se referă la averea nejustificată, care nu poate fi calculată conform legislației fiscale. Legislația fiscală este relevantă în cazul criteriului prevăzut de art. 11 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 65, care vizează iregularitățile fiscale, însă acesta nu a fost invocat în raport cu reclamanta.

73. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 195 din Codul administrativ, art. 238-241 din Codul de procedură civilă, art. 18 alin. (2¹) pct. 1) al Legii nr. 65/2023,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge contestația depusă de Irina Iacub cu privire la contestarea actelor administrative.

Hotărârea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Vladislav Gribincea

Stella Bleșceaga